

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANI

**MEHMET
ÖZHASEKİ:**

**Kentsel
Dönüşümün Önemli
Sacayakları:
Bakanlık, Belediye
ve Vatandaş**

SÖYLEŞİ: BURHANETTİN DURAN

6 Şubat'ın yıl dönümünde deprem bölgesindeki bir yıllık gelişmeleri, bugün bulunduğumuz noktayı, geleceğe dair önlem ve planları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki ile konuştuk. Sayın Özhaseki deprem bölgesinden İstanbul'a, TOKİ konutlarından yeşil dönüşüme, iklimden sıfır atığa kadar geniş bir çerçevede Kriter'in sorularını yanıtladı.

Öncelikle geçtiğimiz yıl yaşanan 6 Şubat depremlerini ve hayatını kaybedenleri rahmetle anarak söze başlamak istiyorum. Asrın felaketinin üzerinden 1 yıl geçti. Bugün aynı acıları yaşamamak için herkese düşen görevler var elbette. Bu konuda ardımızda bıraktığımız bir yılda hangi çalışmalar yapıldı? Deprem bölgesinde son durum nedir?

Evet, 6 Şubat depremlerinde büyük bir felaket yaşadık. Deprem, doğrudan 11 şehir olmak üzere toplamda 18 şehrimize zarar verdi, 14 milyon insanımızı etkiledi. Bu depremlerde 50 binden fazla insanımızı kaybetmenin acısını yaşadık. Ben de bir kez daha 6 Şubat depremlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

6 Şubat, kayıtlara her ne kadar asrın felaketi olarak geçse de ben buna Malazgirt'ten beri yurt tuttuğumuz bu topraklarda, bin yılda yaşadığımız en büyük felaket, bin yılın afeti diyorum. Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde meydana gelen bu deprem, gerek şiddeti itibarıyla gerekse yer yüzeyine yakınlığı itibarıyla unutulmaz acılara sebep oldu.

6 Şubat depremlerinden sonra adeta bir seferberlik anlayışıyla hareket edildi. Pek çok duygu dolu hadiselere şahit olduk. Devlet millet el ele verdi. Biz de bakanlık olarak afetin ilk anından itibaren çalışmalarımıza başladık. Deprem bölgesinde 6 milyon 609 bin 408 bağımsız bölüm içeren, 2 milyon 376 bin 167 yapının hasar tespitini yaptık. Zaman zaman itirazlarla bazı ufak değişiklikler olsa da 680 bin konut, 170 bin dükkan, depo, ahır gibi bağımsız bölümün ağır hasar alarak kullanılamaz hale geldiğini tespit ettik. Ortaya çıkan maliyet 110 milyar \$.

İnşallah afet bölgesinde zarar gören her bir konutumuzu, her bir iş yerimizi güvenli bir şekilde yeniden inşa edeceğiz. Şehirlerimizi eskisinden daha güzel ve güvenli hale getireceğiz.

SON DEPREMZEDE VATANDAŞIMIZ EVİNE KAVUŞUNA KADAR SAHADAYIZ

Afet bölgesinde ihya ve inşaat çalışmaları devam ediyor dediniz, bu uzun bir süreç biliyoruz. Vatandaşın merak ettiği; son ev ne zaman bitecek, kaç konut yapıldı, toplam kaç konut daha yapılacak, ne zaman teslim edilecek? Bu planla ilgili bizlere neler aktarabilirsiniz?

Az önce de belirttiğim gibi afet çok geniş bir bölgede çok fazla sayıda insanımızı etkiledi. 850 bin bağımsız bölümün kullanılmaz hale gelmesine sebep oldu.

Devlet olarak afetten hemen sonra kalıcı konutların yapımı için çalışmalarımıza hemen başlamıştık. Halihazırda rezerv alanlarda 207 bin bağımsız bölümün inşası tüm hızıyla devam ediyor. Ayrıca yeni bir yapım teknolojisiyle çelik karkastan ve taş yünüyle yalıtımı sağlanmış 50 bin köy evimizi de inşa ediyoruz. Yine şehir merkezleri ve kent meydanlarında yer alan 50 bin bağımsız bölümün inşasına da bakanlık olarak başladık. Bunlarla beraber yaklaşık 307 bin bağımsız bölümün inşası için Bismillah dedik. Vatandaşlarımızın evlerini teslim etmeye başladık. Bundan sonra da her ay tamamlanan konutlarımızı etap etap teslim etmeye devam edeceğiz.

Ayrıca Yerinde Dönüşüm Proje-mizle zemini müsait olan yerlerde verdiğimiz hibe ve kredi destekleriyle vatandaşlarımızın kendi evlerini yapabilmelerine imkan sağlıyoruz. Şu anda başvuru sayısı 260 bine ulaşmış bulunuyor.

Hiç kimse merak etmesin; son deprezmede kardeşimiz evine kavuşuncaya kadar sahada olmaya devam edeceğiz.

Şubat'taki zor süreçte ne yazık ki deprem bölgesine dair dezenformasyon amaçlı haberler yapıldı. İletişim Başkanlığı'nın da dezenformasyonla mücadele için büyük çaba sarf ettiğini biliyoruz. Bakanlık olarak deprem bölgesini de korumak amaçlı dezenformasyonla mücadele için neler yapılıyor?

Dezenformasyon ciddi bir konu. Özellikle sosyal medyada yanlış ya da yanıltıcı bilgilerin yayıldığını görüyoruz. Bunların birçoğu kasıtlı olarak yapılıyor. Bir kısım insanımız da aslına astarını araştırmadan bunlara inanabiliyor. Son yaşadığımız depremlerde bunu gördük. Ortaya atılan yalan yanlış haberler, depremin hemen ardından yapılan arama kurtarma çalışmalarına zarar vermiş, sekteye uğratmıştır.

Biz de Bakanlık olarak deprem bölgesinde dezenformasyonla mücadele anlamında birçok çalışma yürütüyoruz. Bu çalışmalar arasında, Dezenformasyonla Mücadele Merkezi tarafından hazırlanan bültenlerin yayımlanması, dezenformasyonla mücadele ekiplerinin oluşturulması, bu konuda eğitimlerin verilmesi, yürütülen faaliyetlerin takibi ve değerlendirilmesi yer almaktadır. Ayrıca sosyal medya platformları ile iş birliği yapılarak, dezenformasyon içeren paylaşımların tespit edilmesi ve kaldırılması için çalışmalar yürütüyoruz.

Ben, vatandaşlarımızdan resmi kaynaklara güvenmelerini, bunun dışındaki haberlere itibar etmemelerini istirham ediyorum. Bu noktada tüm vatandaşlarımızın daha hassas davranmalarını rica ediyorum.

Halihazırda rezerv alanlarda 207 bin bağımsız bölümün inşası tüm hızıyla devam ediyor. Yeni bir yapım teknolojisiyle çelik karkastan ve taş yünüyle yalıtımı sağlanmış 50 bin köy evimizi de inşa ediyoruz. Yine şehir merkezleri ve kent meydanlarında yer alan 50 bin bağımsız bölümün inşasına da bakanlık olarak başladık. Bunlarla beraber yaklaşık 307 bin bağımsız bölümün inşası için Bismillah dedik. Vatandaşlarımızın evlerini teslim etmeye başladık.

İSTANBUL İÇİN KAYBEDECEK VAKTİMİZ YOK

İstanbul'daki büyük riski herkes dile getiriyor. Sanırım 11 il ile eşdeğer bir İstanbul krizi ihtimali ile karşı karşıya olduğumuzu söylemek yanlış olmaz. Çarpık kentleşme, yoğun nüfus, dönüşüme muhtaç binalar gibi başlıkları ele alırsak İstanbul için hemen bugün ne yapılmalı? Belediyelere de belki büyük işler düşüyor bu noktada; bakanlıkla uyumlu çalışmalar yapılıyor mu? Bakanlığın önümüzdeki süreçte İstanbul için planları nedir?

İstanbul 16 milyon insanımızın yaşadığı, sanayinin, ticaretin, ekonominin merkezi yani ülkemizin kalbi olan bir şehrimiz. Bir yandan deprem bölgesindeki yeniden inşa ve imar çalışmalarımıza devam ederken, öte yandan İstanbul'u kentsel dönüşümle afetlere hazırlamaya çalışıyoruz.

İstanbul'da 6 milyon konut ve 1,5 milyon ticari alandan oluşan toplam 7,5 milyon bağımsız bölüm bulunuyor. İstanbul'da 1,5 milyon bağımsız bölüm risk altında. İlk etapta 600 bin konutun dönüşmesi gerekiyor. Kentsel dönüşüm çalışmalarımızın odağında yer alan İstanbul'da 2012'den bu yana 800 bin bağımsız bölümün dönüşümünü gerçekleştirdik. 170 bin 941 bağımsız bölümün dönüşümü ise sürüyor. İstanbul genelinde yürütülen kentsel dönüşüm çalışmaları için toplamda 127 milyar 926 milyon TL değerinde yatırım gerçekleştirdik. 5 yıl içerisinde, İstanbul'da acilen dönüşmesi gereken 600 bin konut başta olmak üzere riskli olan 1,5 milyon

İstanbul'da 6 milyon konut ve 1,5 milyon ticari alandan oluşan toplam 7,5 milyon bağımsız bölüm bulunuyor. İstanbul'da 1,5 milyon bağımsız bölüm risk altında. İlk etapta 600 bin konutun dönüşmesi gerekiyor. Kentsel dönüşüm çalışmalarımızın odağında yer alan İstanbul'da 2012'den bu yana 800 bin bağımsız bölümün dönüşümünü gerçekleştirdik.

bağımsız bölümü dönüştürüp şehri afetlere hazır hale getirmeyi planlıyoruz. İstanbul için kaybedecek vaktimiz yok. İstanbul'un dönüşümü için 4 adımlı bir yol haritası belirledik.

Birincisi; yeni yasamızın, dönüşümün önündeki engelleri kaldırmasıyla şehri deprem başta olmak üzere bütün afetlere hazır hale getireceğiz. İkincisi; şehirde belirlediğimiz rezerv alanlarda 400 bin konut inşa ederek dönüşüm çalışmalarına sürat katacağız. Üçüncüsü; "Yarı Bizden" kampanyasıyla 350 bin konutun dönüşümünü sağlayacağız. Dördüncüsü ise, İstanbul'da 100 bin sosyal konut inşa edeceğiz.

Yapacağımız bu çalışmalarla İstanbul'un özellikle acil olarak dönüşmesi gereken alanlarını yenileyecek, afetlere hazır hale getireceğiz.

Kentsel Dönüşüm çalışmalarının 3 önemli sacayağı var. Bakanlık, Belediye ve Vatandaş. Bu noktada Bakanlık olarak vatandaşımızla iş birliği ve uyum içinde süreci yürütüyoruz. Bunun en büyük kanıtı hayata geçirdiğimiz kampanya ve projelere vatandaşımızın teveccühüdür.

Ancak İstanbul başta olmak üzere muhalefet partilerin elinde olan belediyelerin, kentsel dönüşüme katkısı konusunda aynı olumlu şeyleri söylemek maalesef pek mümkün değildir.

Belediyelerin bu vurdumduymaz tavırlarına rağmen biz hayata geçirdiğimiz ve geçireceğimiz proje ve kampanyalarla inşallah göz bebeğimiz İstanbul'u da afetlere hazırlıklı hale getireceğiz. İstanbul'da yaşayan vatandaşlarımız da önümüzdeki Mahalli İdareler Seçimlerinde verdikleri sözleri yerine getirmeyen, İstanbul'u depreme hazırlamayanlara gereken cevabı sandıkta verecektir.

YÜZYILIN DÖNÜŞÜMÜNÜ GERÇEKLEŞTİRECEĞİZ

TOKİ çalışmalarını sormak istiyorum izninizle. Kentsel dönüşüm başlığıyla projeler başlatıldı. Eski binalarını yenilerken devletten destek bekleyen vatandaşın ilgisini çeken çalışmalar var. "Yarısı Bizden" kampanyası hangi aşamada?

"Yarısı Bizden" Kampanyası İstanbul'un dönüşümünde çok önemli olan çalışmalarımızdan bir tanesi. Kampanyamızı Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla başlattık.

İmza, yıkım ve yapım dahil tüm aşamalarıyla startını verdiğimiz Yüzyılın Dönüşümü İstanbul Projesi ile Kentsel Dönüşümde Yarısı Bizden Kampanyası çerçevesinde 100 binadaki 500 insanımızla ilk sözleşmeleri imzaladık. Böylelikle toplam 350 bin konutu dönüştürmeyi amaçlayan kampanyamızı "Bismillah" diyerek başlattık. Şehrimizdeki kentsel dönüşüm çalışmaları kapsamında toplam 17 yapıda yer alan 261 bağımsız bölümün yıkımını gerçekleştirdik. Bağcılar'da 371, Gaziosmanpaşa'da 1.096, Tuzla'da 3 farklı noktada 1.570 olmak üzere toplam 3 bin 37 konutun temellerini attık.

İstanbul'u daha dirençli ve her türlü afete karşı hazırlıklı hale getirmek için çalışmaya devam edeceğiz.

Cumhurbaşkanımız Yüzyılın Dönüşümü İstanbul Programında Yarısı Bizden Kampanyamızın detaylarını da açıkladılar.

Buna göre; Bakanlık olarak, 700 bin TL hibe, 700 bin TL kredi, 100 bin TL de tahliye desteği olmak üzere toplam 1,5 milyon TL destek sağlayacağız.

İlk yıl ödemeler vadesiz olacak. Sonraki yıl vade TEFE/2 oranına göre belirlenecek. Buradan gelen kaynağı da kentsel dönüşüm için kullanacağız.

Toplam geri ödeme süresi ise 10 yıl olacak.

Yarısı Bizden Kampanyamıza 106 bin 225 binada 1 milyon 225 bin 63 bağımsız bölüm için başvuru aldık. Öncelikle yüzde yüz anlaşma sağlayan binalardan başlayarak projemizi hayata geçireceğiz. İnşallah çok kısa bir sürede göz bebeğimiz İstanbul'un yapı stokunu daha güvenli hale getireceğiz.

SIFIR ATIK PROJESİ AMİRAL GEMİMİZDİR

Sayın Bakanım afetler belki gündemimizin ilk başlığı oluyor fakat geleceğimiz için önemli olan bir diğer başlığı da sormak istiyorum. Sıfır Atık projelerini biliyoruz, Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin başlatmış olduğu kıymetli çalışmalar var. Türkiye Yüzyılı Vizyonu kapsamında da değerlendirirsek, Sıfır Atık çalışmalarının bugünüde neler var?

İklim kriziyle mücadele için çevrenin korunması şarttır. Bu anlamda Sıfır Atık, amiral gemimiz olarak tarif edebileceğimiz bir projedir.

KENTSEL DÖNÜŞÜM ÇALIŞMALARININ 3 ÖNEMLİ SACAYAĞI VAR; BAKANLIK, BELEDİYE VE VATANDAŞ. BU NOKTADA BAKANLIK OLARAK VATANDAŞIMIZLA İŞ BİRLİĞİ VE UYUM İÇİNDE SÜRECİ YÜRÜTÜYÜR. BUNUN EN BÜYÜK KANITI HAYATA GEÇİRDİĞİMİZ KAMPANYA VE PROJELERE VATANDAŞIMIZIN TEVECCÜHÜDÜR. ANCAK İSTANBUL BAŞTA OLMAK ÜZERE MUHALEFET PARTİLERİN ELİNDE OLAN BELEDİYELERİN, KENTSEL DÖNÜŞÜME KATKISI KONUSUNDA AYNI OLURLU ŞEYLERİ SÖYLEMEK MAALESEF PEK MÜMKÜN DEĞİLDİR.

Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde bir küresel çevre hareketi ve dünya markası haline gelen Sıfır Atık ile bugüne kadar 177 bin binada sıfır atık yönetim sistemini hayata geçirdik ve 20 milyon kişiye eğitim verdik. Yapılan bu çalışmalar sonucunda 2017'de yüzde 13 olan geri kazanım oranımız 2022 sonu itibarıyla yüzde 30,13'e yükselmiştir. Bu oranı 2023'te yüzde 35'e çıkardık, 2035'te ise yüzde 60'a çıkarmayı hedefliyoruz. Proje başlangıcından bu yana 45,5 milyon ton geri kazanılabilir atık, Bakanlığımızdan lisans almış işletmelerce işlenerek ekonomiye kazandırılmıştır. Toplanan atıklar sayesinde; 96 milyar TL ekonomik kazanç sağlanmış, 432 milyon ağaç kurtarılmış, 108 milyon varil petrolden tasarruf edilmiştir.

Bununla birlikte, 30 Mart gününün Uluslararası Sıfır Atık Günü olarak ilan edilerek tüm dünyada kutlanması kararlaştırılmıştır.

Son G20 Liderler Zirvesi Sonuç Metninde de Sıfır Atık'a yer verildi. Bu anlamda Sıfır Atık Projesi döngüsel ekonomiye katkıları dolayısıyla Türkiye'nin dünyaya kazandırdığı bir marka olmuştur. Yine son BM Zirvesi'nde Sayın Cumhurbaşkanımız, Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi ve BM Genel Sekreteri tarafından "Sıfır Atık Küresel İyi Niyet Beyanı" imzalandı. Dünya, Sıfır Atık'a güçlü bir şekilde davet edildi.

Sıfır Atık, sadece bir çevre hareketi ve döngüsel ekonomi modeli olmanın çok ötesinde uluslararası anlamda değer taşıyan bir ilke ve olmazsa olmaz bir kaide olma yolunda emin adımlarla ilerliyor.

Ben bu anlamda Sıfır Atık projemizi uluslararası bir çevre hareketine dönüştüren ve dünyaya bir rol model olarak taşıyan Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'ye şükranlarımı sunuyorum. İnşallah başta Sıfır Atık olmak üzere bütün çevre projelerimizle birlikte daha yeşil, daha mavi ve daha temiz bir dünya için çalışmaya devam edeceğiz.

BAKANLIK OLARAK KENT MEYDANLARINI ELE ALIYORUZ

Bakanlığın çalışma başlıklarından biri olan şehircilikle ilgili bir soru sormak istiyorum. Kadim şehirlerimizin mirasları, ülkemizin zenginlikleri arasında. Geride bıraktığımız bir yıla baktığımızda bakanlığın, belediyelere ve Kültür Bakanlığı'na tarihi mekan ve meydanların restorasyonunda verdiği destekten ve üstlendiği çalışmalardan bahsedebilir misiniz?

Bakanlık olarak çalışmalarımız sadece konut, köy evleri ve iş yerleri ile sınırlı değil. Şehirlerimize bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşıyor, 6

Şubat depreminde hasar gören 11 ilimizi topyekün ayağa kaldırmak için gayret ediyoruz. Elbette şehir denince akla ilk olarak meydanlar gelir. Tabiri caizse kent meydanları o şehrin kalbinin attığı yer olarak bilinir. Bir şehrin meydanları o şehrin sembolleridir. Bu meydanlar şiirlere, şarkılara, kartpostallara konu olurlar.

Biz de bu doğrultuda şehirlerimizi ayağa kaldırmak için şehir merkezlerinin, kent meydanlarının yapımını Bakanlık olarak üstleniyoruz!

Afetten zarar gören her bir şehrimiz için kentsel tasarım çalışmalarımızı tamamladık. Özellikle Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da yıkılmış şehir merkezlerini ayağa kaldırmak adına buradaki meydanların yapımını biz üstlendik. İnşallah buradaki imar faaliyetimizden sonra, şehir merkezlerinin çeperlerindeki zemin etütleri yapılmış, güvenli alanlarda vatandaşlarımız Yerinde Dönüşüm'le kendi konutlarını yapacaklar. Onlar için örnek mimari tasarımlarımız hazır. Merkezden çevreye doğru uzanan; yöresel dokuya uygun sivil mimari tasarım bütünlüğünü de bu vesileyle gerçekleştirmiş olacağız.

Şehir meydanları projeleri, bizim için yeni bir olgu değil. Bakanlık olarak deprem bölgesi dışındaki şehirlerimizin meydanlarını da daha sağlıklı hale getirmek için çalışmalar yürütüyoruz. Bu kapsamda, 45 ilimizdeki 80 tarihi şehir meydanını aslına uygun bir şekilde yeniden canlandırıyoruz. Böylece şehirlerimizin tarihi kimliklerini yeniden ortaya çıkarıyoruz.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE SİYASET ÜSTÜ BİR KONUDUR

Mevcut küresel sistemdeki adaletsizlik, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da dikkat çektiği üzere iklim değişikliği ve çevre hususunda da oldukça hissediliyor. Dünyayı en çok kirleten ülkeler, gelişmiş ekonomilerine ve sorumluluklarına rağmen somut adımlar atmıyorlar. Türkiye, bu konuda neler yapıyor? Çevre kirliliği, yenilenebilir enerji, sıfır emisyon gibi konularda 2030, 2053 hedefleri açıklanmıştır. Bakanlığın çalışmaları neler?

İklim değişikliği, ortak evimiz Dünya'mızın ve ülkemizin geleceğini tehdit ediyor. Meteoroloji Genel Müdürlüğümüzün verilerine göre bu yıl; en yüksek sıcaklık 49,5 °C ile Eskişehir Sarıcakaya'da ölçüldü. Akdeniz havzasında yer alan ülkemiz, iklim değişikliğinin etkileriyle karşı karşıya. Son yıllarda daha sık görmeye başladığımız seller, yangınlar ve kuraklık iklim değişikliğinin en somut göstergeleri.

İklim değişikliğinin en büyük sebebi ise Sanayi Devrimi ile birlikte başlayan çevre kirliliğidir. Bu konuda ABD'nin, AB'nin, Çin'in ve Hindistan'ın dünyayı çok daha fazla kirlettiğini görüyoruz.

Ülke olarak tarihsel bir sorumluluğumuz bulunmadığı halde; iklim değişikliği ve çevre sorunlarıyla

SIFIR ATIK İLE BUGÜNE KADAR 177 BİN BİNADA SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNİ HAYATA GEÇİRDİK VE 20 MİLYON KİŞİYE EĞİTİM VERDİK. YAPILAN BU ÇALIŞMALAR SONUCUNDA 2017'DE YÜZDE 13 OLAN GERİ KAZANIM ORANIMIZ, 2022 SONU İTİBARIYLA YÜZDE 30,13'E YÜKSELMİŞTİR. BU ORANI 2023'TE YÜZDE 35'E ÇIKARDIK, 2025'TE İSE YÜZDE 60'A ÇIKARMAYI HEDEFLİYORUZ.

mücadeleyi her zaman siyaset üstü ve sınır tanımayan konular olarak ele alıyoruz. Hatta iklim değişikliğini artık; ülkelerin birer güvenlik, beka meselesi olarak görüyoruz. Bu tahribatı onarıp, yeniden dengeyi tesis etmeye çalışıyoruz.

Bakanlığımızın iklim değişikliğiyle mücadele ve yeşil dönüşüm konusundaki başlıca adımlarını şöyle ifade edebiliriz:

1. Ülke olarak Paris Anlaşması'na taraf olduk ve 2053 net sıfır emisyon hedefimizi açıkladık. Tüm bunlarla yeşil dönüşüm hedefimizi ortaya koyduk.

2. Ülkemizin sera gazı emisyon projeksiyonlarını gerçekleştirdik ve 2030 yılı Ulusal Katkı Beyanımızı Birleşmiş Milletler sekretaryasına sunduk. Ulusal Katkı Beyanımıza göre emisyonlarımızı 2030'da yüzde 41 oranında azaltacağımızı taahhüt ettik.

3. Ayrıca, 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi ve Yeşil Dönüşüm için İklim Kanunu önerimizi; paydaşların talepleri ve bilimsel veriler doğrultusunda güncelliyoruz.

4. Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması kapsamında ihracatçımızın rekabet gücünü arttırmak amacıyla Emisyon Ticaret Sistemimizin kurulması için gerekli çalışmalar son aşamaya gelmiştir.

5. Korunan alan miktarı ve kurduğumuz ekolojik koridorlarla ülkemizin yeşil varlığını çoğaltıyoruz. Korunan alan miktarı 2011'de yüzde 6,3 iken 2023'te yüzde 12,71'e yükselmiştir. Hedefimiz bu oranı OECD ortalaması olan yüzde 17'nin üstüne çıkarmaktır.

6. Son 20 yılda sosyal konut ve kentsel dönüşüm çalışmalarıyla ürettiğimiz 3 milyon konutumuzu çevreye saygılı, sıfır atık uyumlu ve iklim dostu olacak şekilde imal ettik. İnşası devam eden 350 bin konutun dönüşümünde de aynı hassasiyeti gösteriyoruz.

7. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi: 2002'de 15 olan katı atık düzenli depolama tesisi sayımızı 93'e çıkardık. 2018'den bu yana 17 milyon ton tehlikeli atığın ve 969 bin ton ithal edilmiş plastik atığın güvenli şekilde taşınarak geri kazanımı ve bertarafını sağladık.

8. Bugüne kadar atık su arıtma tesislerinin enerji giderleri için 1 milyar TL değerinde destek sağladık. 2002'de 145 atık su arıtma tesisi ile belediye nüfusunun yüzde 35'ine hizmet verilirken 2023 yılı itibarıyla atık su arıtma tesisi sayısı 1209'a, hizmet verilen belediye nüfusu ise yüzde 90'a ulaşmıştır.

9. Deniz ve kıyılarımızı sıkı bir şekilde denetliyoruz. Denizlerimizin temizliğinin önemli bir göstergesi olan mavi bayraklı plajlarımızın sayısı 551'e yükselmiştir. Bu sayıyla dünyada 3'üncü sıradayız. Hedefimiz dünya birinciliği.

10. Şehirlerimizin Hava Kalitesini izlemek ve iyileştirmek için teknolojik altyapı imkanlarını kullanmaktayız. Bakanlığımızca geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımı, hava kalitesi değerlerinin tespit edilmesini sağlamaktadır.

11. Havzalarımızı, denizlerimizi, hava kalitemizi ve kirletici vasfı yüksek olan tesisleri online olarak izlediğimiz, Sürekli İzleme Merkezi'mizi kurduk. 2002'ye kadar, 8 olan Hava Kalitesi Ölçüm istasyonu sayımızı, bugün 366'ya çıkardık.

12. Daha önceki soruda da belirttiğimiz gibi Sıfır Atık, iklim değişikliği ile mücadelede bir küresel harekete dönüştü.

13. Millet Bahçeleri: Ülke olarak iklim değişikliğine karşı kararlı bir mücadele sürdürüyoruz. Bu kapsamda, 81 ilimize 100 milyon metrekare millet bahçesi hedefiyle; "Türkiye'nin Büyük Ekolojik Dönüşümü"nü daha da ileri taşıyoruz. Yaptığımız millet bahçeleri ve mesire alanlarıyla kişi başına düşen yeşil alan miktarını 15 metrekarenin üzerine çıkarmayı hedefliyoruz. Şu ana kadar 81 ilimizde; 213 millet bahçesini milletimizin hizmetine sunduk. 283 millet bahçemizin çalışmaları da hızla devam ediyor.

Evet, bizim medeniyetimizde, kültürümüzde, inancımızda yeşile, doğaya, ağaca, canlı cansız tüm varlıklara saygı duymak vardır ve bunu sürdürmek ve gelecek nesillere aktarmakta kararlıyız. Bunu da hep birlikte, 85 milyon vatandaşımızla birlikte başaracağız.

İKLİM KANUNU ÇALIŞMALARI

Diğer bir şehircilik başlığı olan yeşil dönüşümü ele alırsak çalışmaların bugününde nelerden bahsedebiliriz?

Şehirlerde yeşil dönüşüm, çevresel sürdürülebilirliği artırmak amacıyla kentsel alanlarda yapılan değişiklikleri ifade etmektedir.

Yeşil dönüşüm çalışmaları bugün, şehirlerin çevresel sürdürülebilirliğini artırmaya yönelik çeşitli alanlarda gerçekleşiyor. Yeşil dönüşüm çok boyutlu bir süreci temsil eder. Bu boyutların öncelikli adımlarını şöyle sıralayabiliriz. Binalarda enerji verimliliğini artırmak amacıyla yalıtım sistemleri, güneş pa-

nelleri ve enerji tasarruflu aydınlatma gibi teknolojilerin yaygın kullanımı. Şehir planlamasında su yönetimi, yağmur suyu geri kazanımı, su filtrasyonu ve yeşil çatılar gibi projelerle doğal ekosistemlere uyumlu altyapı geliştirmek. Etkin toplu taşıma sistemleri oluşturarak bireysel araç kullanımını azaltma ve karbon emisyonlarını düşürme çabaları.

Parklar, bahçeler ve ağaçlandırma projeleri aracılığıyla şehir içindeki yeşil alanları artırarak yaşanabilir ortamlar oluşturma. Daha etkili geri dönüşüm programları, atık azaltma stratejileri ve sıfır atık hedefleriyle çevresel etkilerin azaltılması. Bisiklet yolları, yaya dostu bölgeler, elektrikli araç şarj istasyonları gibi sürdürülebilir ulaşım projeleriyle çevre dostu ulaşımın teşvik edilmesi gibi. Bunu daha da artırabiliriz. Yeşil Dönüşüm hayatın tamamına şamil bir etki alanına sahiptir.

Biz Yeşil Dönüşümü hızlandırmak adına gerekli düzenlemeleri yapıyoruz. Sanayicilerimize bu konuda eğitim programları düzenliyoruz. Tüm bakanlıklarımızın ve ilgili kuruluşlarımızın temsilcileriyle iklim değişikliğiyle uyum koordinasyon toplantıları düzenliyoruz. Bu toplantılarda iklim değişikliğiyle mücadelede geldiğimiz noktayı masaya yatırıyor, Yeşil Dönüşümüne dair atacağımız adımları ortak akılla belirliyoruz.

Bu anlamda doğal ekosistemi koruyacak olan Yeşil Dönüşüm, aynı zamanda refah artışını da sağlayacak. Bizi bu hedefe götürecek en önemli lokomotif ise İklim Kanunu çalışmaları olacak. İklim Kanunu önerimizi; paydaşların da talepleri doğrultusunda, bilimsel verilerin sürekli güncelliyoruz. Yaptığımız çalışmalarla Yeşil kalkınma devrimi sürecini başlatmış bulunmaktayız. İnşallah Türkiye bu yeşil kalkınma sürecinde, maruz kalan, etkilenen değil, etki eden, yön veren ve liderlik eden bir ülke olacaktır.

SEFERBERLİK ANLAYIŞIYLA BAŞARABİLİRİZ

Son olarak gelecek beklentilerinizi ve öngörülerinizi okuyucularımızla paylaşırırsanız memnunuz. Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Bakanlık olarak çok geniş bir çalışma alanında faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bir yandan deprem bölgesini ayağa kaldırmak için çalışıyor, bir yandan başta İstanbul olmak üzere ülkemizi deprem ve diğer tüm afetlere hazırlıklı hale getirmek için gayret ediyor, bir yandan da ortak evimiz dünyamızı iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden korumaya çalışıyoruz.

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki deprem, ülkemizin bir gerçeği. Depremler önceden bilinmeyen ve engellenemeyen afetlerdir. Öyleyse depremle yaşamayı öğrenmeliyiz. Deprem konusunda da çocukluktan itibaren bir bilinç oluşturmamız, insanımızı deprem konusunda eğitmeliyiz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde şehirlerimizi ileride taşımakta kararlıyız. Biz devlet olarak ülkemizin yapı stokunun yenilenmesi noktasında elimizi taşın altına koyuyoruz. Ancak sadece bu yeterli değildir. Bunu ancak hep birlikte, el ele vererek, bir seferberlik anlayışıyla başarabiliriz.

Kentsel dönüşüm ülkemizin yapı stokunun yenilenmesinde olmazsa olmazımızdır. Kentsel dönüşüm noktasında vatandaşlarımızdan da destek bekliyoruz.

Devletimiz bugüne kadar vatandaşın aleyhine hiçbir zaman iş yapmamıştır. Devletimiz her zaman milletimizin yanında olmuştur. O sebeple devletimize güvenelim, yapılan çalışmalara, kampanyalara destek olalım.

Ülkemizi gelebilecek tüm afetlere ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı hep birlikte hazırlayacağız. Türkiye Yüzyılı'na yakışır güvenli, kimlikli, akıllı şehir konseptine sahip, yatay mimarinin kullanıldığı, Sıfır Atık uyumlu, konut ve hayat alanlarını hep birlikte inşa edeceğiz.

Ben sizlere teşekkür ediyor, tüm okuyuculara saygı ve muhabbetlerimi iletiyorum. **☑**

Doğal ekosistemi koruyacak olan Yeşil Dönüşüm, aynı zamanda refah artışını da sağlayacak. Bizi bu hedefe götürecek en önemli lokomotif ise İklim Kanunu çalışmaları olacak. İklim Kanunu önerimizi; paydaşların da talepleri doğrultusunda, bilimsel verilerin değişkenliğini de dikkate alarak sürekli güncelliyoruz.